

A10 Korenmarkt, Sterrestraat, Graslei, Hazewindsteeg, Kleine Korenmarkt, Pakhuisstraat

8 nov. 1841. De "Messenger de Gand" meldt
met een duif uit Brussel de 1^e paragraaf v/d
troonrede te hebben ontvangen.

± 1800 door Joseph Carmine (Augsburg)

Optische prent v/d
Korenmarkt met vals
perspectief waardoor
een verwarde illusie
ontstaat.

Laat staan, ik heb de
prent eerst horizon-
taal moeten spiegelen
om de werkelijkheid
voor ogen te krijgen.

Bemerk dat de huizen
tussen de Donker-
steeg en Klein Turkije
op één huis na alle-
maal een souterrain
en beletage hadden.

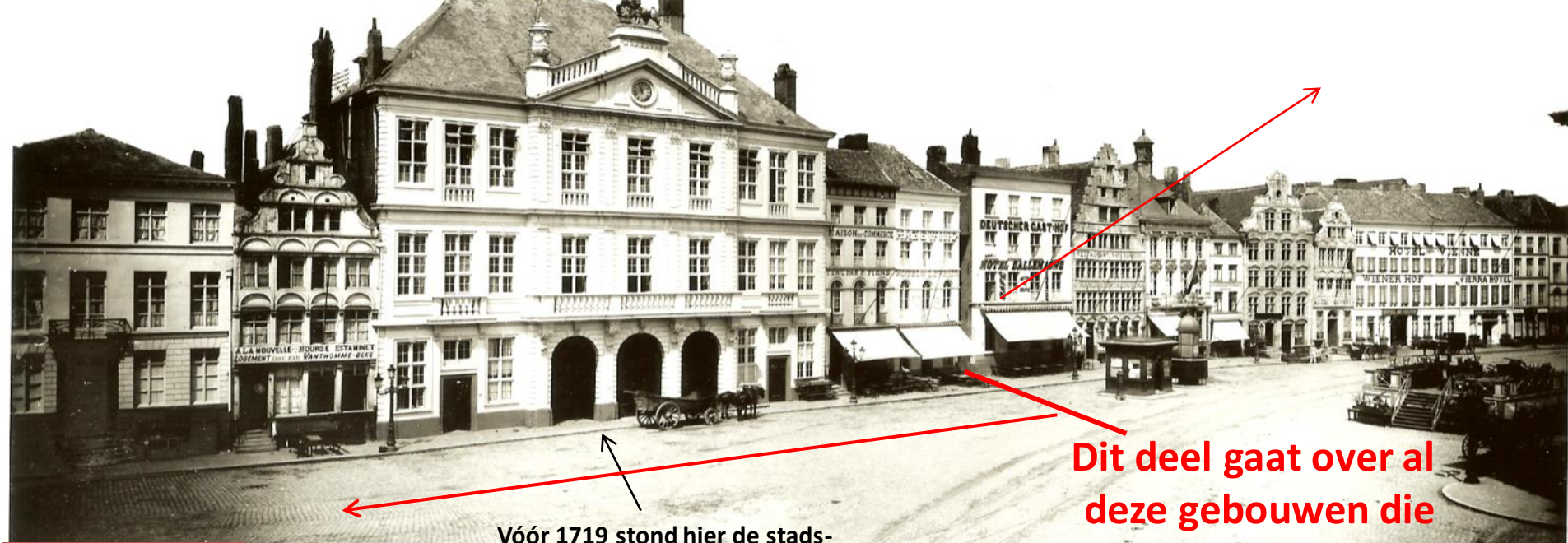
richting Sterrestraat

Ex-postgebouw, heden
winkelcentrum

De afbraak van het
Pakhuis uit 1719 is
begonnen

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Koornmarkt
anno 1890

Vóór 1719 stond hier de stads-
gevangenis, zie vlgd. dia hierover.
Deze werd overgebracht naar het
belfort, de Mammelokker.

Dit deel gaat over al
deze gebouwen die
verdwenen zijn tot en
met de Kleine Koornmarkt

Van 1296 tot 1719 stond op de Korenmarkt, waar nu het gewezen postgebouw staat, de stadsgevangenis, *châtelet* genaamd. Spijtig genoeg bestaan daar geen afbeeldingen van. Enkel in Sanderus' *Flandria Illustrata* uit 1641 kunnen we er ons een vaag beeld van vormen.

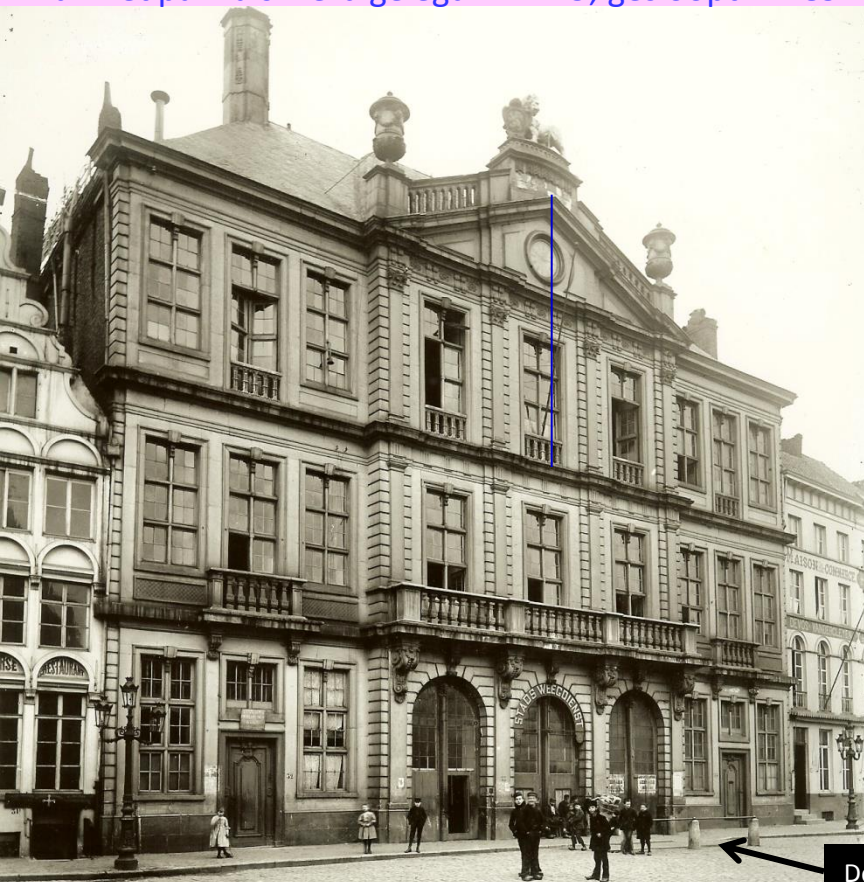
Het gebouw zou goed geleken hebben op het steen in de Nederpolder n^r 2, het pand waar de directie van het stedelijk onderwijs nog gezeten heeft, nu een deel van het conservatorium.

De gevangenen welke vooraan de markt in de kelderderdieping verbleven konden achter de tralies v/d vensteropeningen een babbeltje slaan met de voorbijgangers. Op zolder onder het dak waren er eveneens *cellen* of *muiten* gemaakt.

De Koninklijke Commissie voor Monumenten had het destijds geklasseerd als monument dat diende bewaard te worden.

Ook tal van Gentenaars waren hevig gekant tegen deze afbraak wegens zijn zeer lokale geschiedenis. Het **pakhuis in Louis XIV-stijl** was van de hand van Bernard De Wilde. De afbraak van de vorige gebouwen gebeurde in 1716 en de **eerste steen van het pakhuis werd gelegd in 1719, gesloopt in 1897**. Dit gebouw heeft vele bestemmingen gehad maar toen werd daar

allemaal geen rekening mee gehouden
zie volgende dia.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De stadsweegschaal om de vrachten te wegen

In de 1^e plaats als pakhuis, **diensten gemeentelijke belastingen, de Stadsweegschaal 1833**, kantoren voor de octrooirechten die de stad kon innen tot 1860, **de commissie voor Burgerlijke Godshuizen van 1797 tot 1799, tekenacademie van 1755 tot 1804**, Messagerie, **handelsrechtbank, Kamer van Koophandel 1798 tot 1802 en van 1832 tot 1846**, stadsschool voor jongens, **later in 1860 één voor meisjes maar deze moesten langs de Graslei binnen**. **Bij de stichting van de universiteit werden er cursussen gegeven van geneeskunde van 1817 tot 1826**, verschillende compagnies van diligences hadden er hun kantoor, **ook kwamen zangkooren er zingen, ook zat daar op een moment de 1e jaarsopleiding voor leraren**, ook het hoofdkwartier van de Garde Civique zat voor een tijdje in het pakhuis. **Er hing er een klok die 't openen en sluiten van de graanmarkt regelde, en nog veel meer.**

Let op, deze tekst hiernaast gaat over een periode van bijna 200 jaar en het was er een komen en gaan. Achteraf gezien toch zeer spijtig dat ze dit hebben afgebroken. Maar ja gedane zaken hebben geen keer

Ergens heb ik vermeld dat er **in het begin van het plaatsen van postbussen, het er 4 waren**. Dit moet rond 1840 geweest zijn. In 1845 waren er al **9**.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

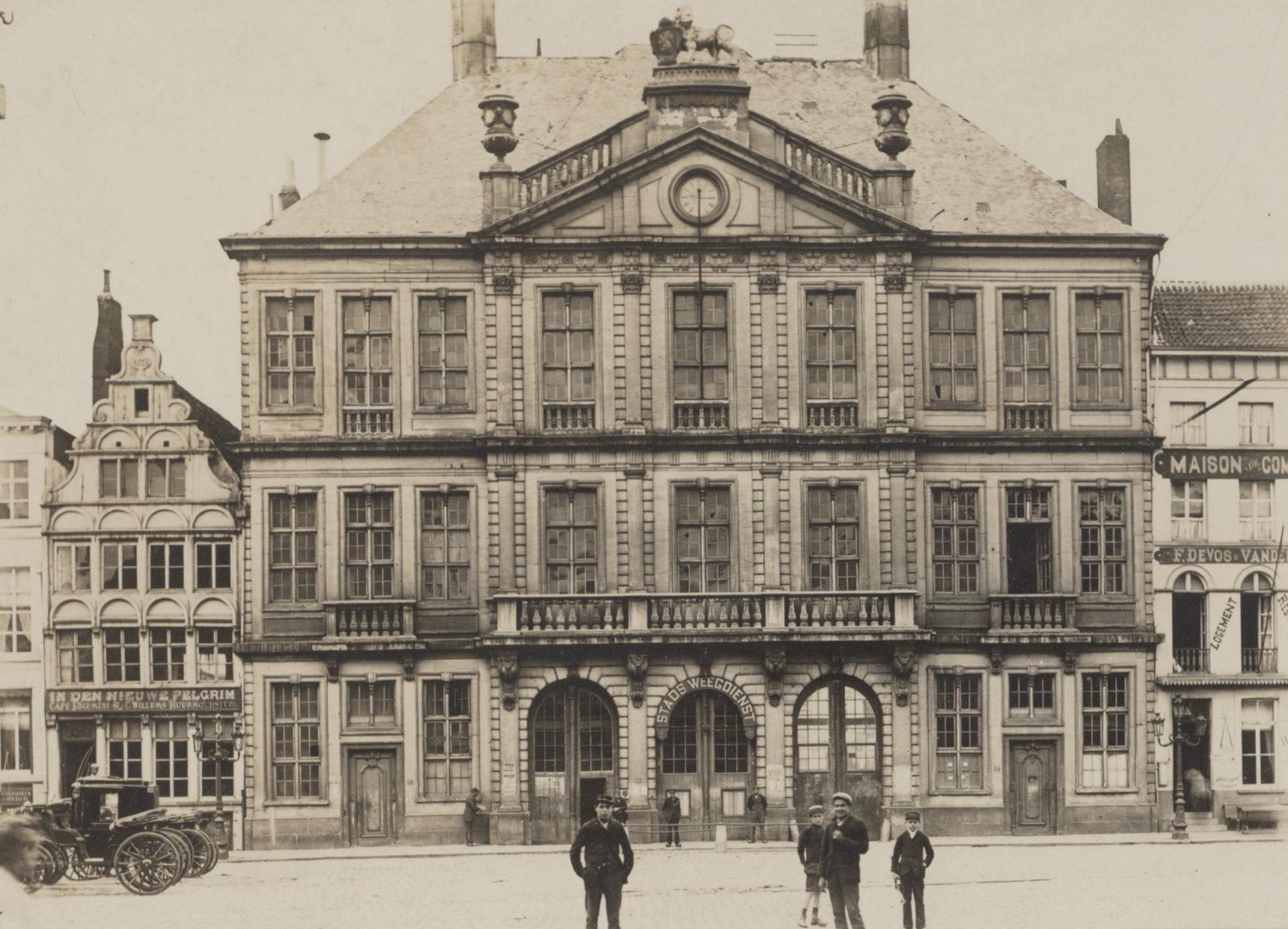
Toch even vermelden waar die postbussen allemaal stonden. De 9 straten zijn: Ketelvest, Zeurzaksteeg (bij de Appelbrug), Sluizeken, Brabantdam, Vlasmarkt, Hoogstr., St.-Pietersnieuwstr., Akkergemstr. En het Zuid-station.

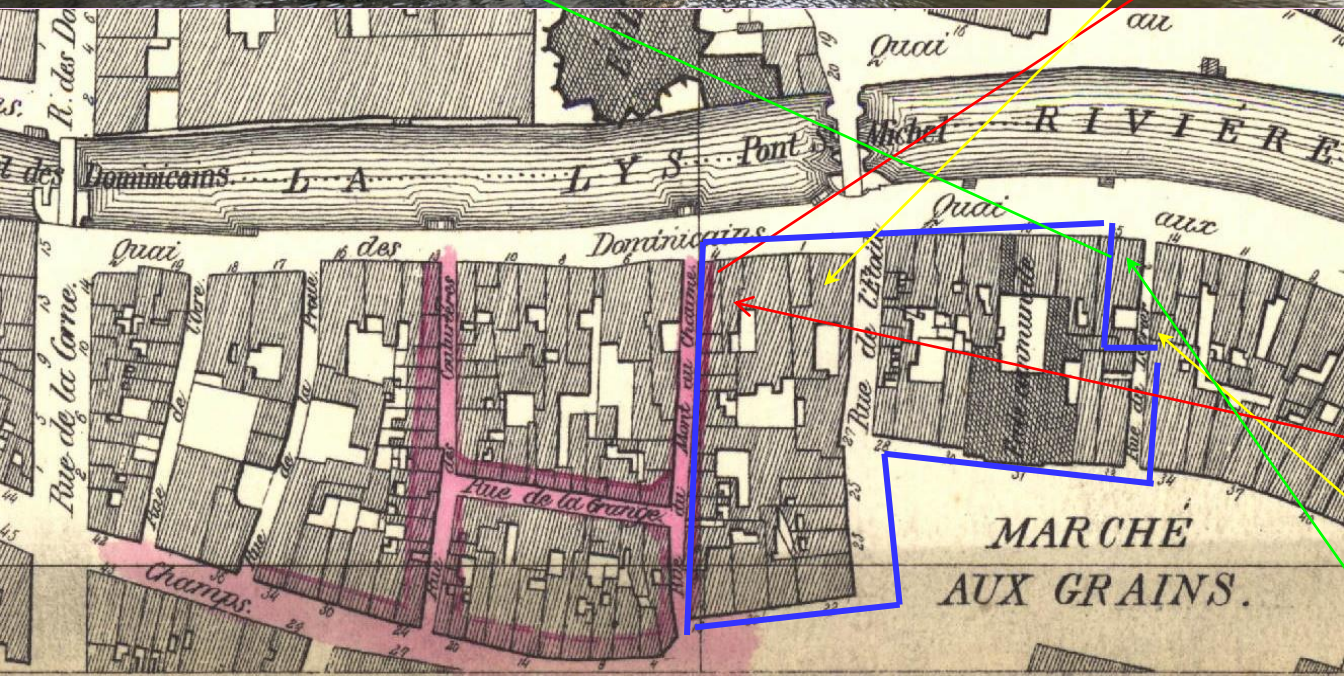
Waarom deze vermelding. Met de E-mail is het gebruik van postbussen ferm aan het dalen en misschien **dat er in 2045 maar 9 postbussen of wel nog maar 1 zal overschieten?**

Rond 1832 werd er ook een weegschaal geplaatst voor de poort, ik denk dat paarden stilstonden op de stadsweegschaal, dit kon ook binnen gebeuren

Allemaal afgebroken voor de St.-Michielshelling mogelijk te maken en het bouwen van het

De beslissing tot sanering van het deel om en rond de Kleine Korenmarkt, tussen de blauwe lijnen, werd iets voor de eeuwwisseling genomen.

De kaart hier is van ± 1875 . Rond deze tijd dacht men er nog niet aan dit terrein van de kaart te vegen.

De oude schouwburg stond bijna naast het pakhuis en zou er later ook terug komen te staan. Dit plan is niet doorgegaan. De uiteindelijke locatie zou het nieuwe St.-Baafsplein worden.

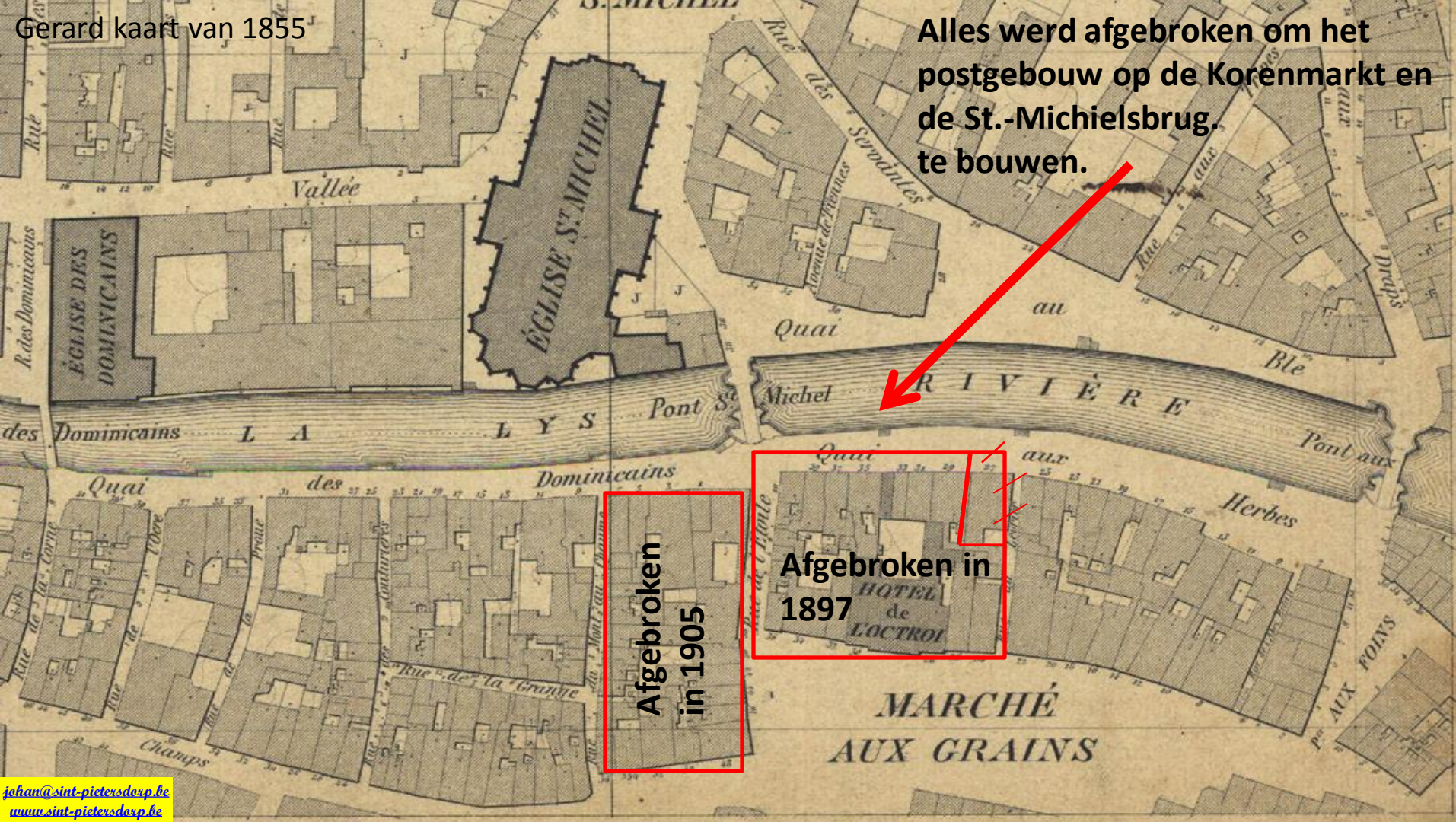
Ook van de nieuwe brug en de St.-Michielshelling was er nog geen sprake. Al deze grote beslissingen zijn snel genomen geweest. Gent had nu en dan al grote tentoonstellingen gehouden en wou de stad ook in een nog beter daglicht stellen.

De toewijzing van de Wereldtentoonstelling van 1913 was nog niet beslist, maar de goesting was er reeds wel in Gent.

Tussen de Jan Van Stopenberghestraat en het steegje naast het oude postgebouw is er maar 1 huis blijven staan, het Gildehuis van de Vrije schippers.

Gerard kaart van 1855

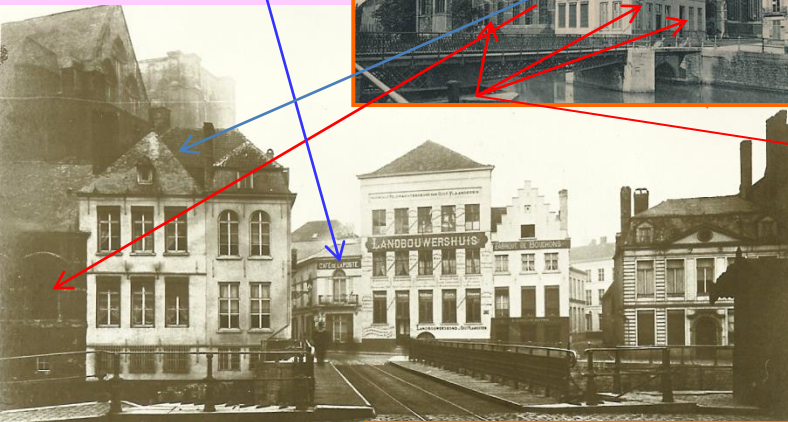
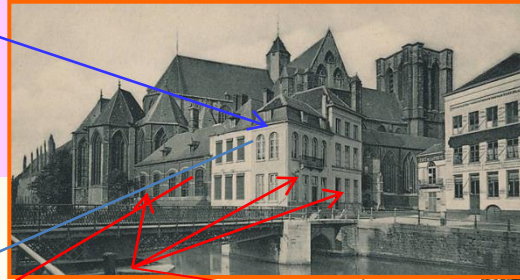
Alles werd afgebroken om het
postgebouw op de Korenmarkt en
de St.-Michielsbrug
te bouwen.

Afgebroken
in 1905

Afgebroken in
1897

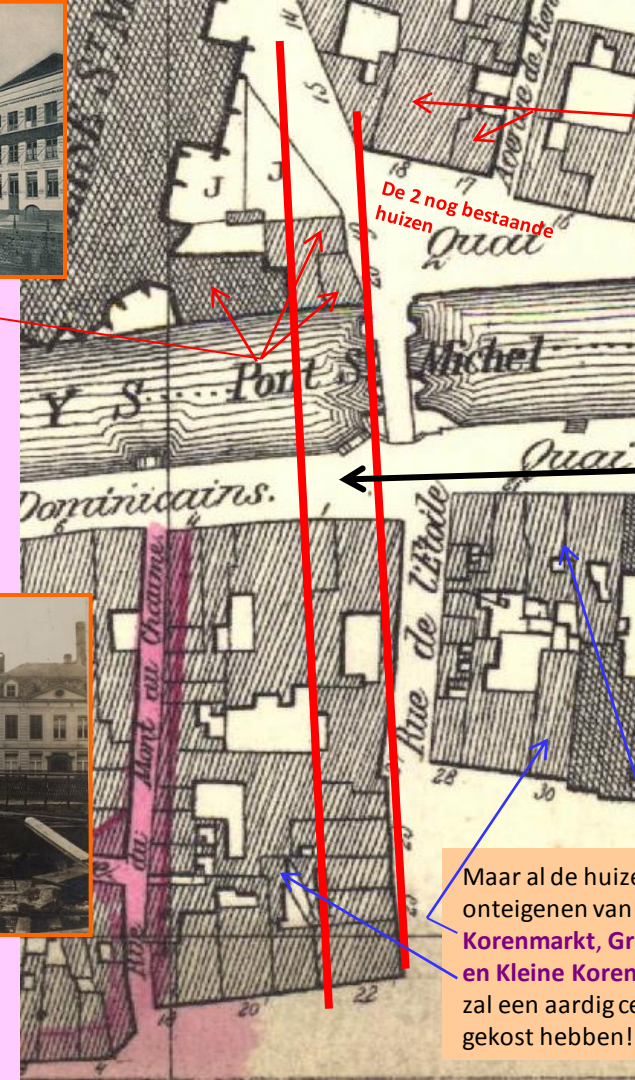
De pastorie was een huis van de kerkfabriek en het gebouw van de post van de staat of de stad?

Op een bepaald moment werd ook de oude St.-Michielsbrug afgebroken waardoor men een ommetoer moest maken over de Grasbrug. Na veel protest diende men een noodbrug te leggen naast de oude St.-Michielsbrug. En ik die dacht dat ze vroeger verdraagzamer waren. Een ommetoertje van maximum 250 meter!

Het Landbouwershuis, de St.-Michielskerk, de oude St.-Michielsbrug en de huidige St.-Michielshelling waren bakens om de rode lijnen over te plaatsen naar de kaart van 1880

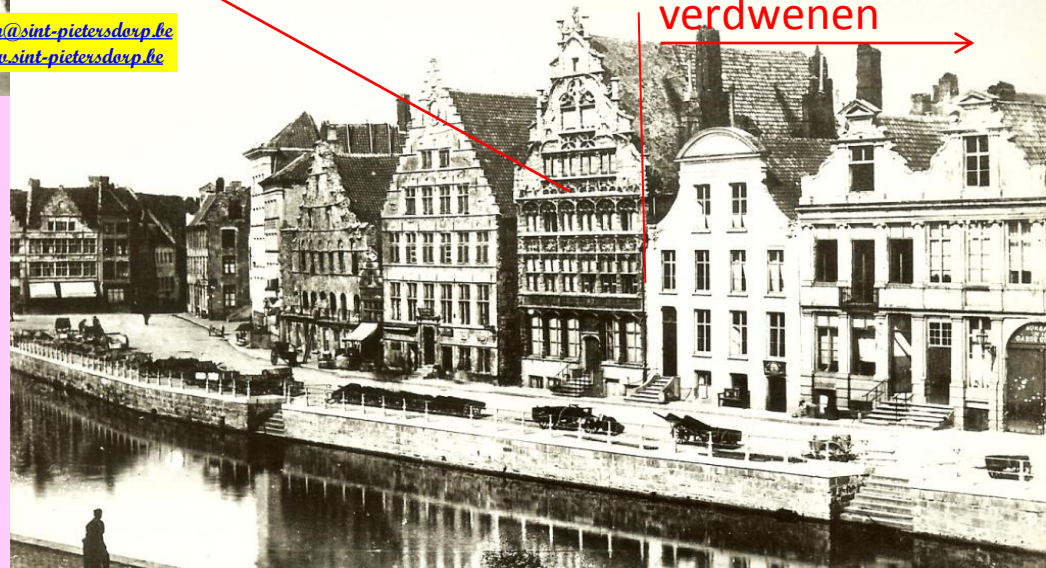
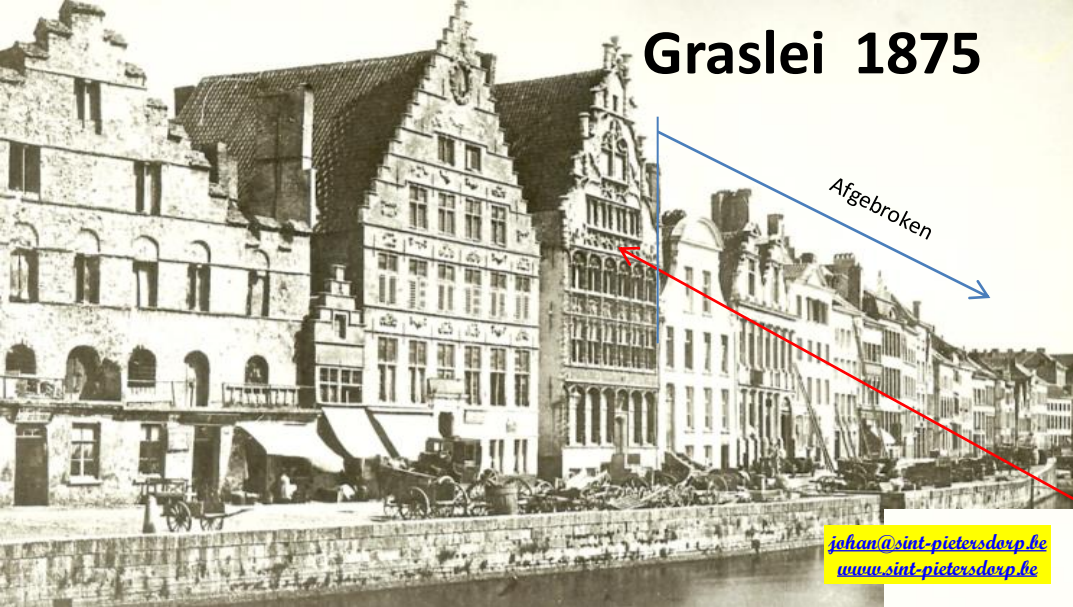

De 2 nog bestaande huizen

Maar al de huizen onteigenen van de **Korenmarkt, Graslei en Kleine Korenmarkt** zal een aardig centje gekost hebben!!!

Graslei 1875

De Graslei omstreeks 1900 met van links naar rechts de hoge Constructie van De Inghel, het lagere eerste Korenmetershuis, het Korenstapelhuis, het tolhuisje, het 2e Korenmetershuis van 1689 en De Windas

Vorige dia

Trap

Dit is één van de laatste foto's van de oude Graslei, daarna werden deze huizen afgebroken om het postgebouw te bouwen. Alles moest klaar zijn voor de Wereldtentoonstelling van 1913

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Graslei omstreeks 1900 met van links naar rechts de hoge Constructie van De Inghel, het lagere eerste Korenmetershuis, het Korenstapelhuis, het tolhuisje, het 2e Korenmetershuis van 1689 en De Windas

Vorige dia

Trap

Dit is één van de laatste foto's van de oude Graslei, daarna werden deze huizen afgebroken om het postgebouw te bouwen. Alles moest klaar zijn voor de Wereldtentoonstelling van 1913

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Graslei omstreeks 1900 met van links naar rechts de hoge Constructie van De Inghel, het lagere eerste Korenmetershuis, het Korenstapelhuis, het tolhuisje, het 2e Korenmetershuis van 1689 en De Windas

Vorige dia

Trap

Dit is één van de laatste foto's van de oude Graslei, daarna werden deze huizen afgebroken om het postgebouw te bouwen. Alles moest klaar zijn voor de Wereldtentoonstelling van 1913

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Graslei omstreeks 1900 met van links naar rechts de hoge Constructie van De Inghel, het lagere eerste Korenmetershuis, het Korenstapelhuis, het tolhuisje, het 2e Korenmetershuis van 1689 en De Windas

Vorige dia

Trap

Dit is één van de laatste foto's van de oude Graslei, daarna werden deze huizen afgebroken om het postgebouw te bouwen. Alles moest klaar zijn voor de Wereldtentoonstelling van 1913

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Sterrestraat in 1897 gezien vanaf de oude St.-Michielsbrug, nu staat daar het oude postgebouw. Op het einde zie je de St.- Niklaaskerk.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

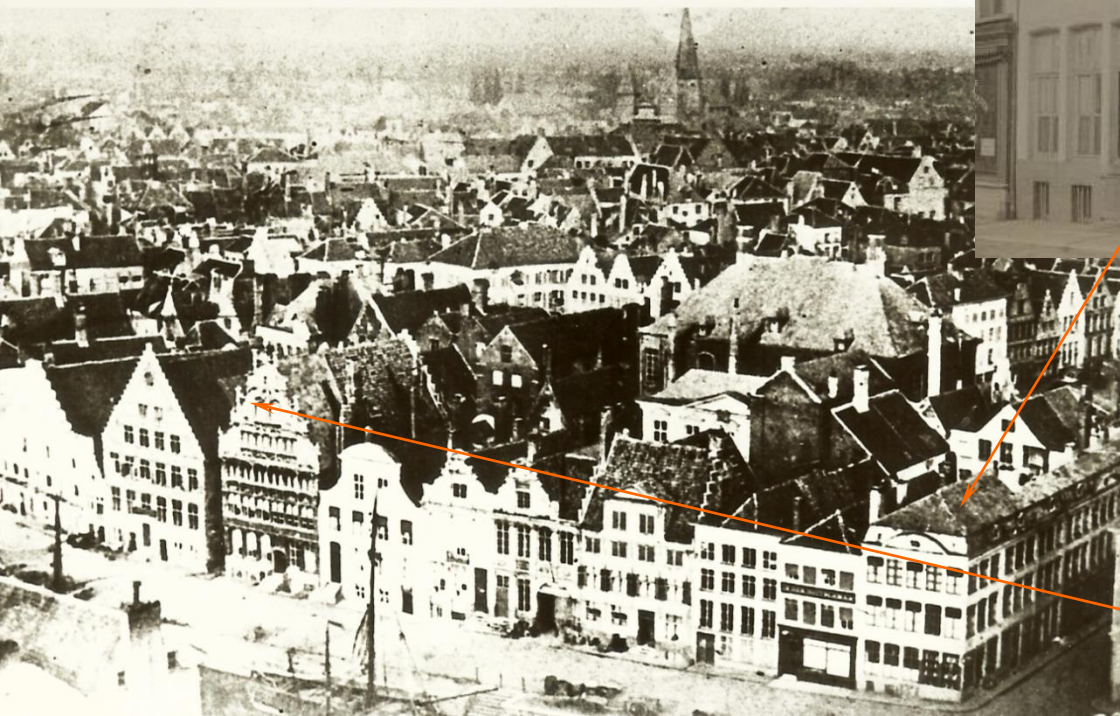

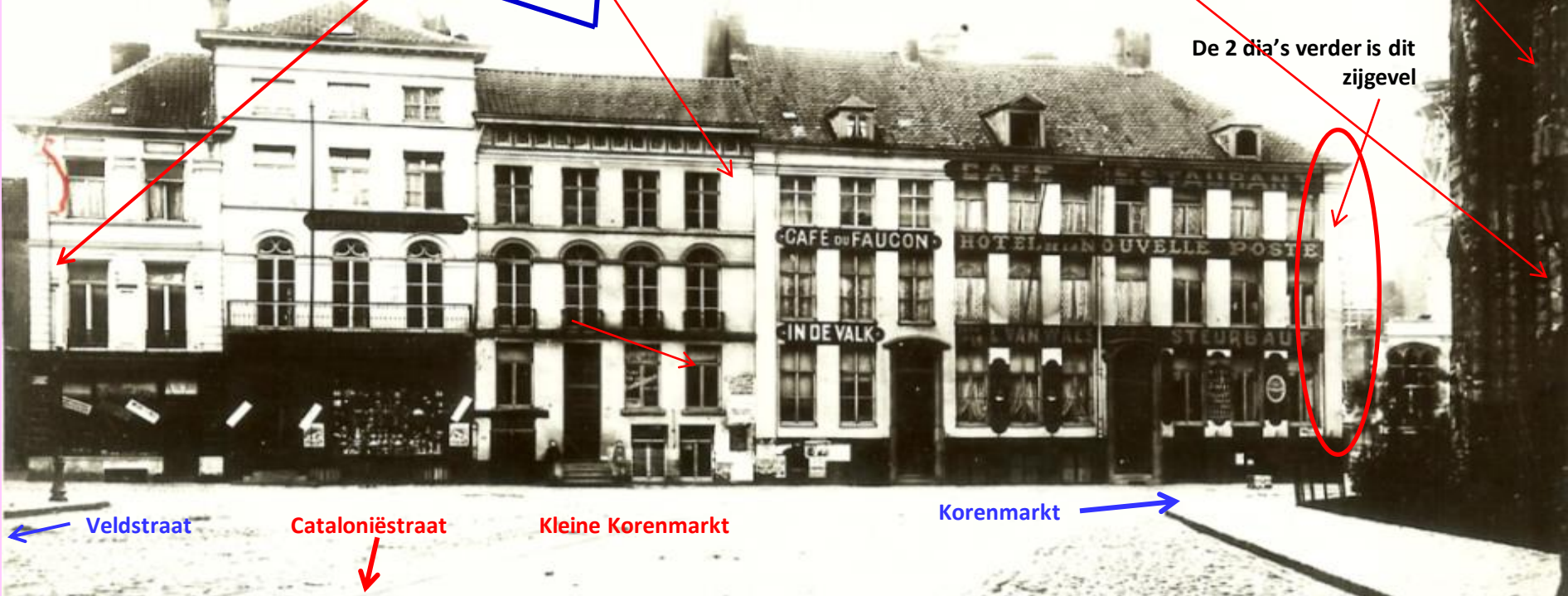
Foto genomen vanaf de St.-Michielstoren. Graslei, Sterrestraat en Korenmarkt met het Pakhuis. Alle huizen werden gesloopt (1897) van de Sterrestraat tot het Hazewindsteegje. Eén gebouw bleef gespaard. Het **gildenhuis van de Vrije Schippers**.

De Kleine Korenmarkt was het verlengde van de Veldstraat. Rechts zie je nog de zijgevel van de St.-Niklaaskerk. Alles werd afgebroken in 1905 om de St.-Michielshelling mogelijk te maken (zie enkele van de volgende dia's). Heden is daar nieuwbouw. Ja **nieuwbouw** van meer dan 100 jaar terug (Mc. Donalds, cinema, enz.)

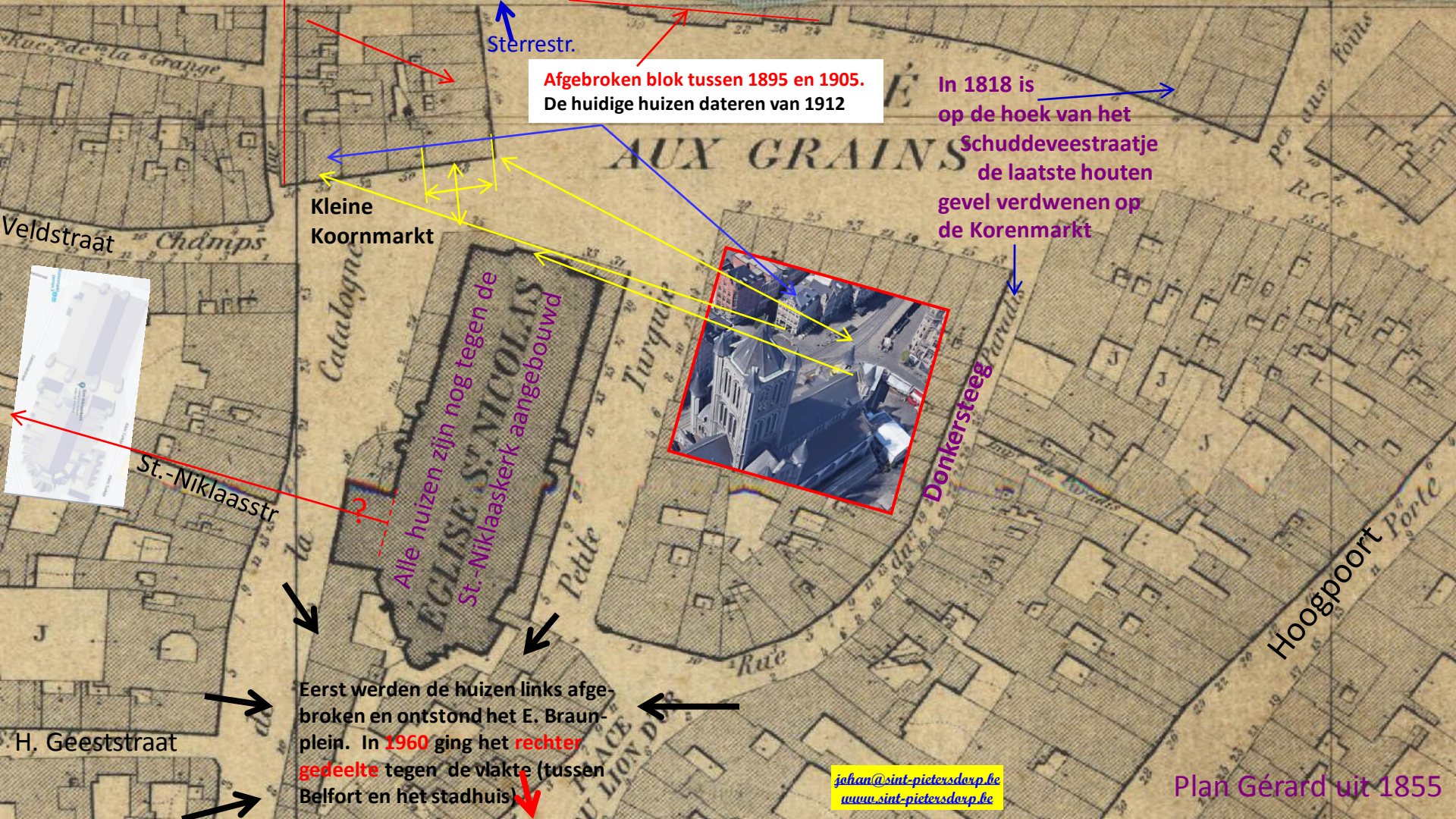
De huizen die werden gebouwd tegen de zijgevel van de St.-Niklaaskerk in de Cataloniëstraat werden reeds 10 jaar eerder afgebroken. Tussen Hotel de Post en de kerk was de breedte van de straat even breed als het posthotel. Zie volgende dia op de kaart van 1855.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De 2 dia's verder is dit zijgevel

Veldstraat Cataloniëstraat Kleine Korenmarkt Korenmarkt

Sterrestr.

Afgebroken blok tussen 1895 en 1905.
De huidige huizen dateren van 1912

In 1818 is
op de hoek van het
Schuddeveestraatje
de laatste houten
gevel verdwenen op
de Korenmarkt

Kleine
Korenmarkt

Veldstraat

St.-Niklaasstr

Alle huizen zijn nog tegen de
St.-Niklaaskerk aangebouwd

Donkersteeg

Hoogpoort

H. Geeststraat

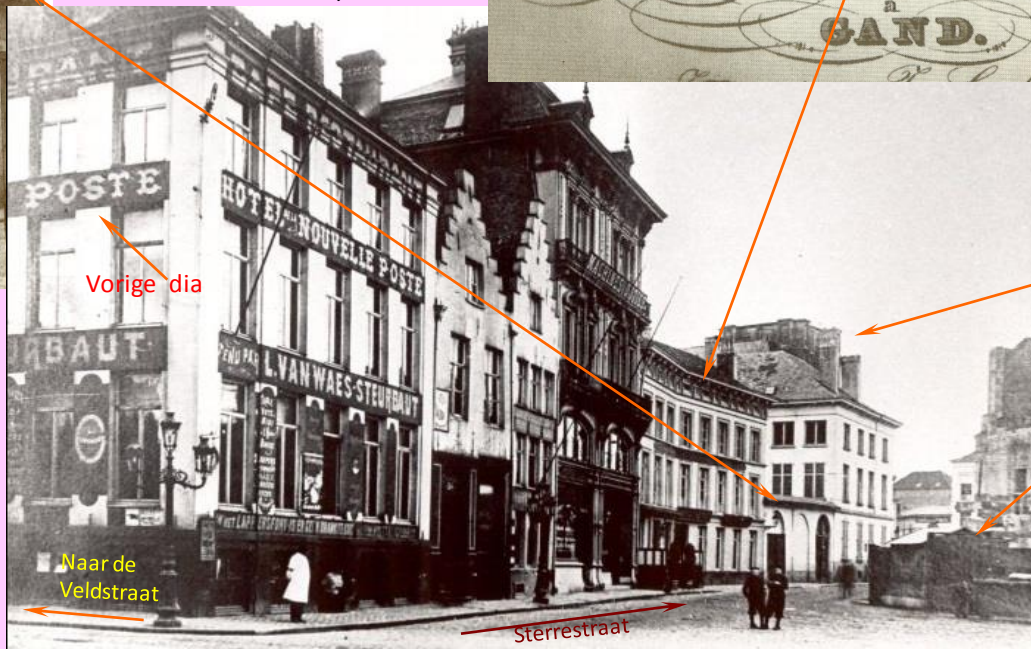
Eerst werden de huizen links afge-
broken en ontstond het E. Braun-
plein. In 1960 ging het rechter
gedeelte tegen de vlakte (tussen
Belfort en het stadhuis)

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Plan Gérard uit 1855

De Sterrestraat vóór 1900, rechts is de Korenmarkt en **links gaat men naar de Veldstraat**. Rechts zijn de huizen reeds afgebroken **voor de bouw van het nieuwe postgebouw** en de St.-Michielsbrug. Het huizenblok "Hotel Nouvelle Poste" zal gesloopt worden in 1905. Op de hoek was er de fruit-, boom- of plantsoenmarkt (de **Kleine Korenmarkt**).

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

St.-Michielskerk

De afbraak van de huizen voor het bouwen van het Postgebouw op de Korenmarkt

De naam Sterrestraat verdween in 1942 en werd nu de Pakhuisstraat naar het verdwenen Pakhuis op de Korenmarkt.

Alles is gesloopt, in plaats daarvan kwam er nieuwbouw van verdwenen waardevolle gebouwen die voorheen elders in onze stad stonden.

Eind 1898 voltooiden Louis Cloquet en Etienne Mortier hun basisplannen in opdracht van J. Van den Peereboom, minister van Spoorwegen, Post en Telegraaf. De kosten werden geraamd op twee miljoen. In 1900 begonnen de gebroeders Myncke met het aanleggen van de funderingen en de kelders; in 1902 werd de ruwbouw aangevat door aannemer Van Driessche en in 1906 kreeg aannemer Jan Van Autreve de afwerking toegewezen, een klus die 400 dagen zou vergen. In 1908 was het gebouw in zijn geheel afgewerkt. Pas twee jaar later, in oktober 1910, werden de diensten van Gent-centrum (Koophandelsplein) naar de Korenmarkt overgebracht. De opening volgde op 24 oktober in een feestelijk decorum, verlichte Korenmarkt, concert en vuur-

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Ontwerp van
het post-
gebouw in
1898.

Nu de afbraak van de huizen op de Kleine
markt en Graslei om de St.-Michielshelling,
en 't postgebouw te kunnen verwezenlijken.

Koren-
de brug

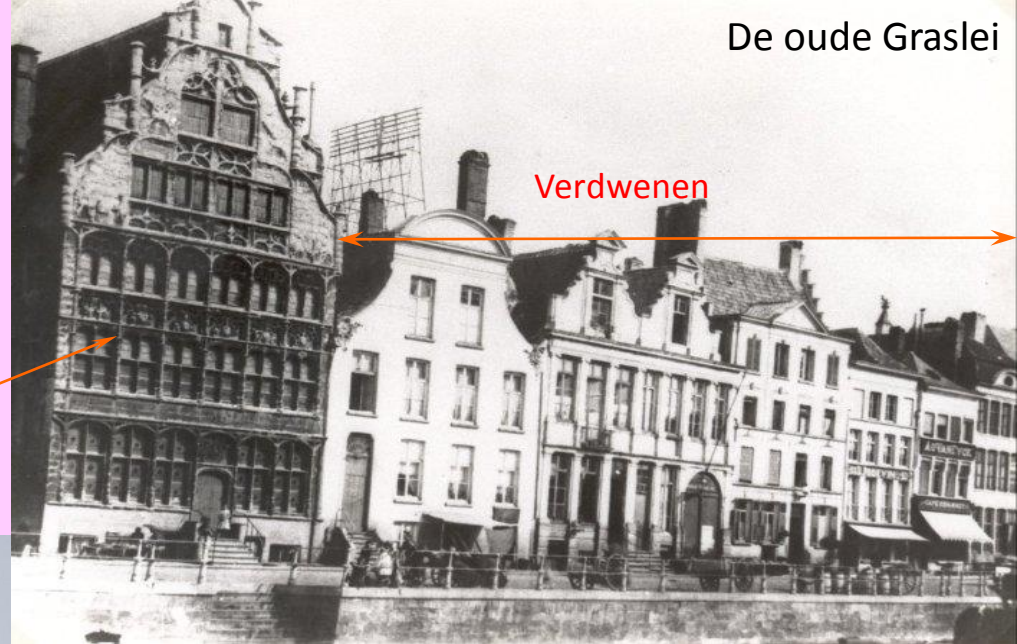
johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

De afbraak van de huizen is reeds bezig voor de opbouw van het postkantoor.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De oude Graslei

Verdwenen

Anno 1753.

Von fin. xvi^e

p. le théâtre
flamand.

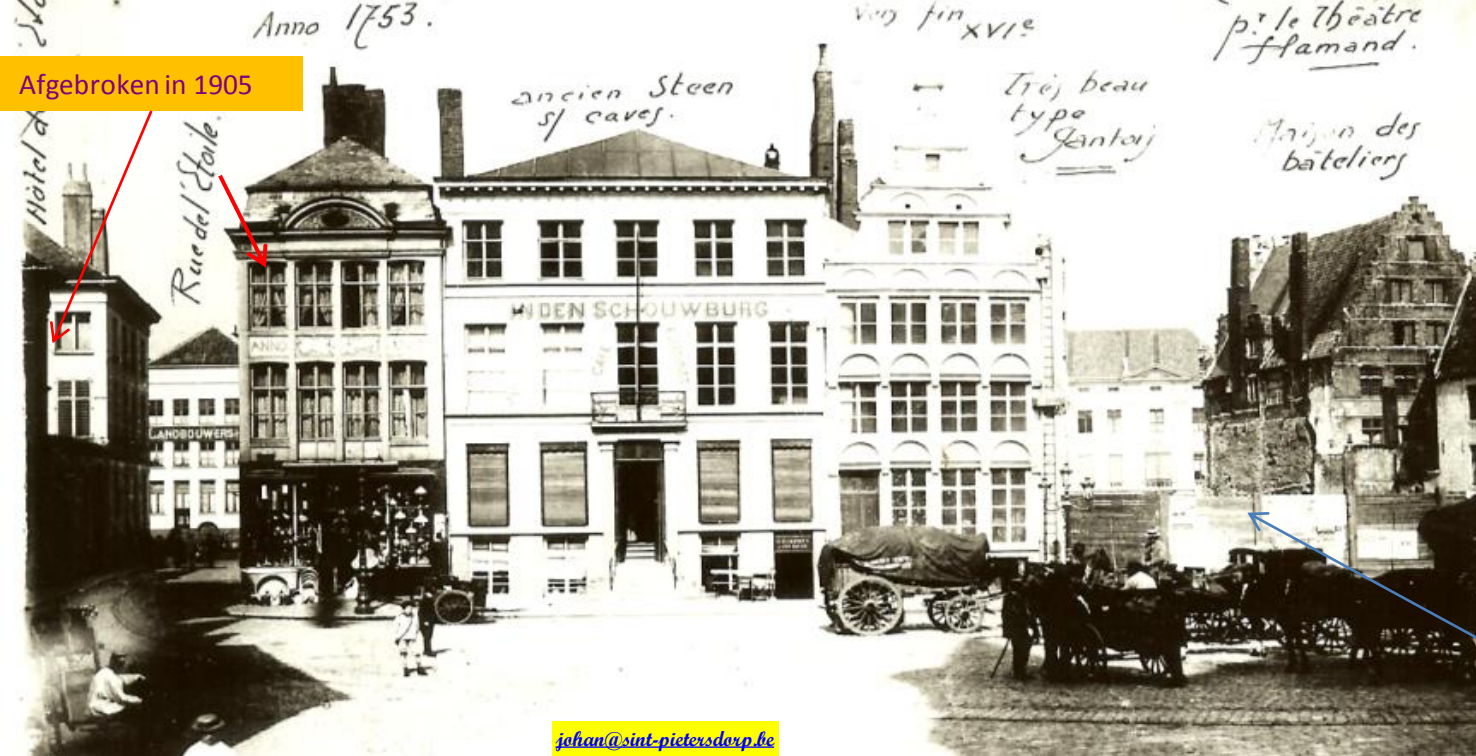
Maison des
bateliers

ancien Steen
s/ caves.

Trois beau
type
Gantoy

Afgebroken in 1905

Ruedel'École

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De Korenmarkt na de afbraak v/h 18e-eeuwse pakhuis. Zie de notities boven de huizen welke bij de realisatie v/h postgebouw zijn verdwenen.

De verdere huizen naast het pakhuis. Het **pakhuis** is reeds verdwenen en er werd een omheining rond geplaatst.

Deze tekening zag ik in het Stam aan een wand. Ik zie nu maar pas dat de situatie niet klopt. Waren het tekeningen, studies **voor de WT van 13ne?** Ik zal nog es gaan zien om meer te weten. Enkel het **Pakhuis** ken ik.

jehan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

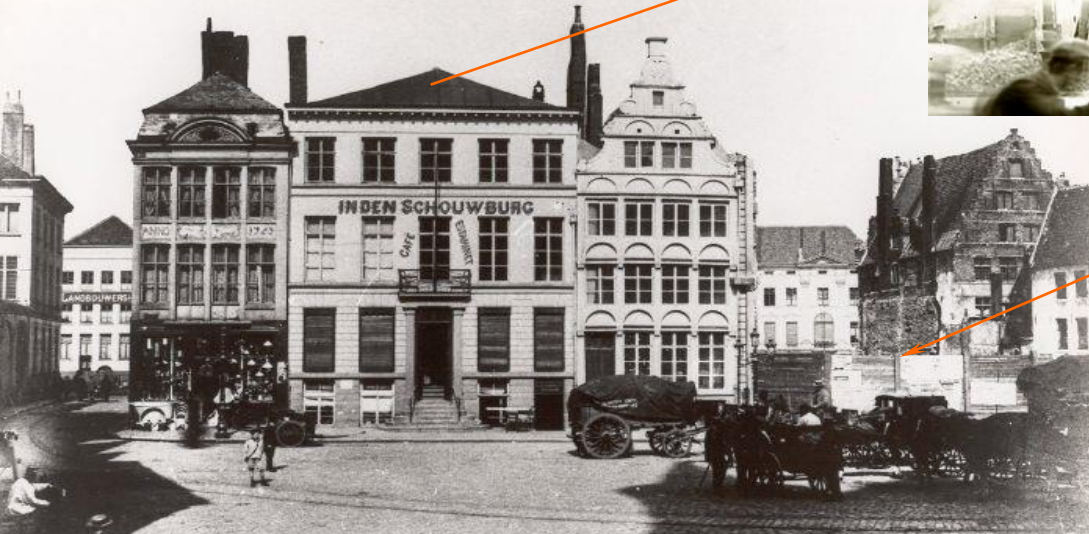

Deze tekening uit het STAM was bedoeld voor de expo van 1913. Ik zou moeten kijken op [E28](#) over de expo van “**Oud Vlaanderen**” waar deze gebouwen werden opgetrokken.

De grote post sloot zijn deuren op 29 juli 1999 na 89 jaren dienst. Op 24 okt. 1910 werden de deuren geopend. Men had 10 jaar aan het gebouw gewerkt

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Onder. Het Pakhuis is reeds afgebroken, enkele maanden later zouden ook deze huizen verdwijnen (foto boven) om het nieuwe NTG te bouwen. Het NTG werd later echter opgetrokken aan het nieuwe St.-Baafsplein. Het hoofdpostgebouw was toen aan de Ketelbrug recht op het justitiepaleis, dit zou nu komen in het nieuwe op te richten gebouw. Foto boven links

Afbraak van de gebouwen in de Sterrestraat rond 1897 richting St.-Michiels

Deze gebouwen aan de overkant van de Leie bestaan nog steeds maar zullen een grondige facelift krijgen in 1909. Dit zal een trapgevel krijgen.

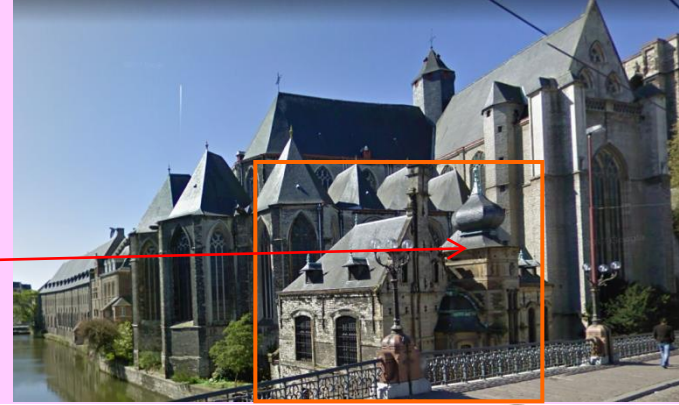
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Later volgt de andere kant
v/d straat voor de bouw van de St.-Michielsbrug en helling.

Onder, de afbraak van het Pakhuis is begonnen met de pannen.
De opbouw van het Postgebouw. Links is men
begonnen aan de St.-Michielshelling en brug.

Dit gebouw die al
deels is afgebroken
zal verdwijnen
voor de huidige
bebouwing

Later zal dit
gebouw ook een
trapgevel krijgen

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Er zijn vele foto's genomen geweest over deze afbraak. Ik denk dat er menig traantjes werden gelaten.

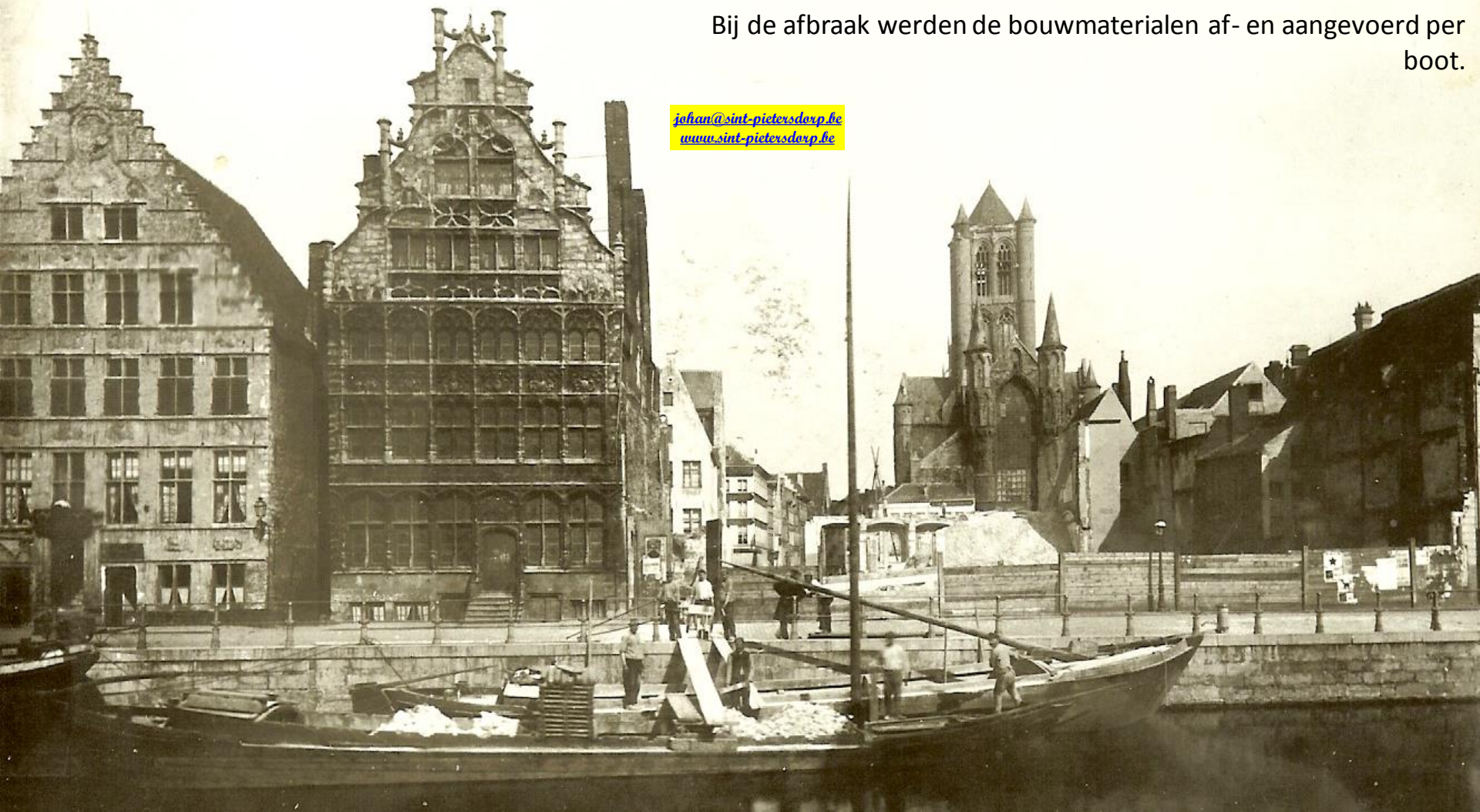
Deze huizen zullen ook afgebroken worden tot de Veldstraat

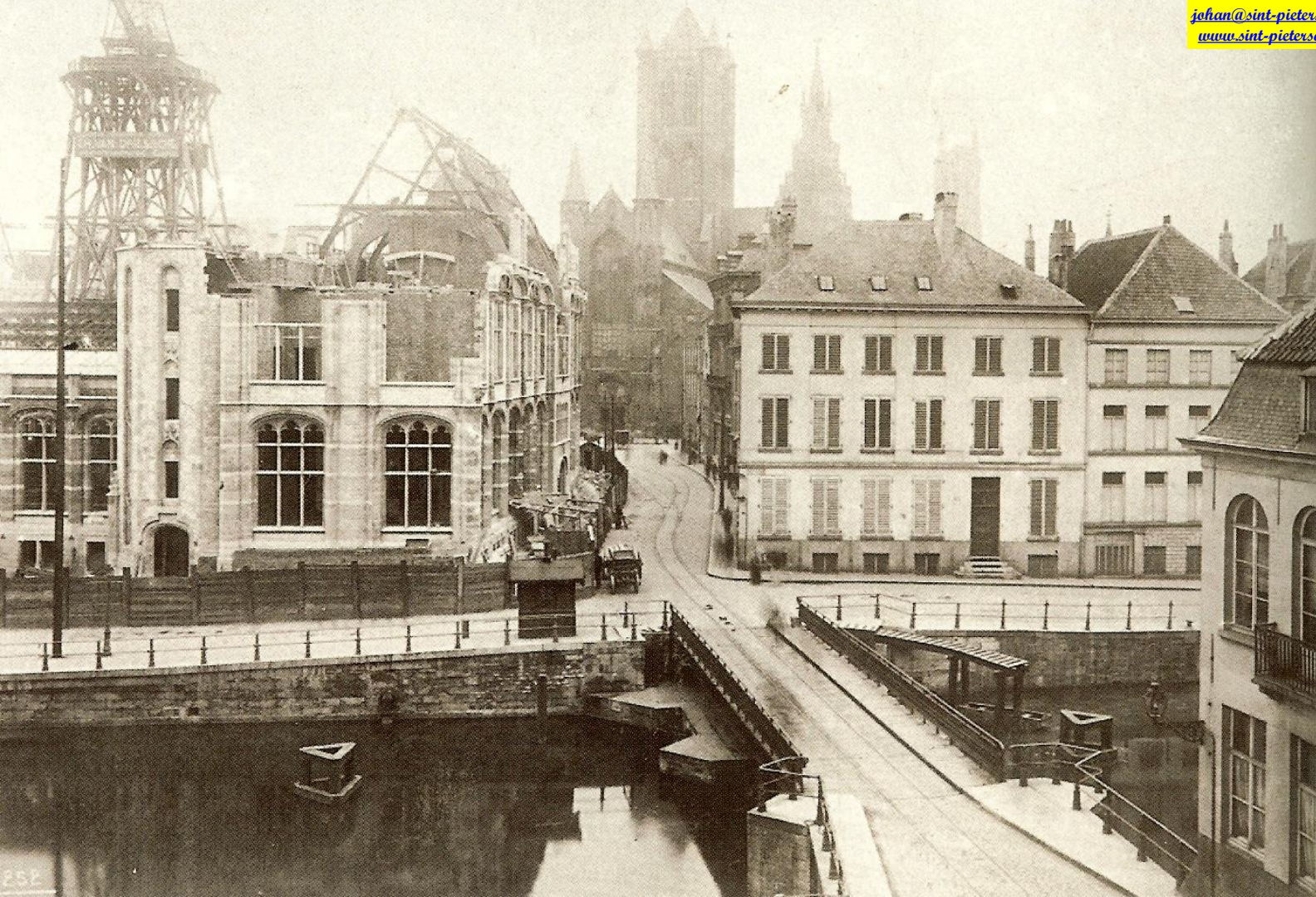
Verdwenen huizen in 1897 aan de Graslei en de Predikherenlei. Voor de zeer smalle brug lag de Sterrestraat. Men is reeds volop bezig met de afbraak v/h pakhuis op de Korenmarkt

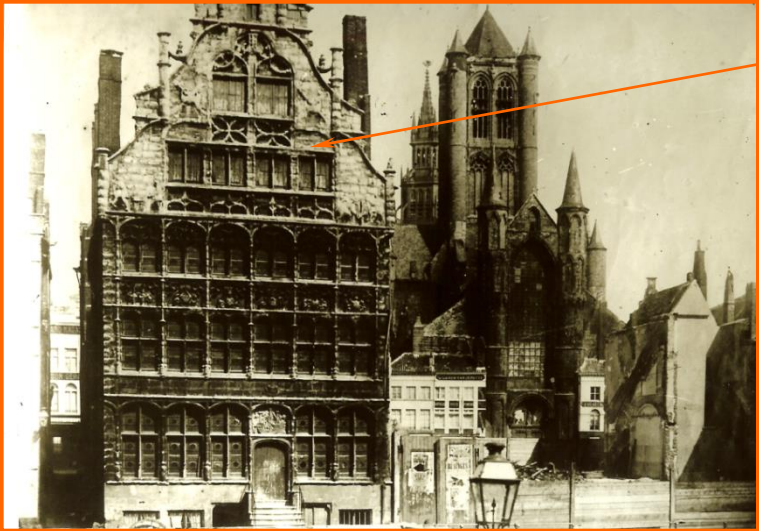
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Bij de afbraak werden de bouwmaterialen af- en aangevoerd per boot.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

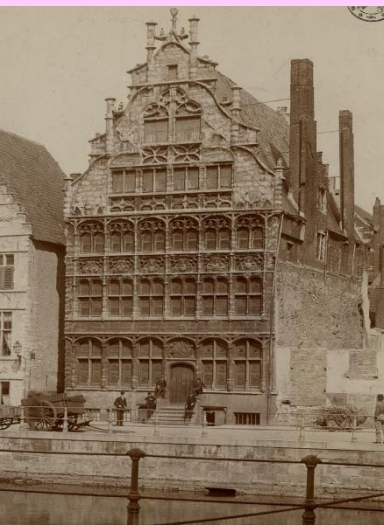
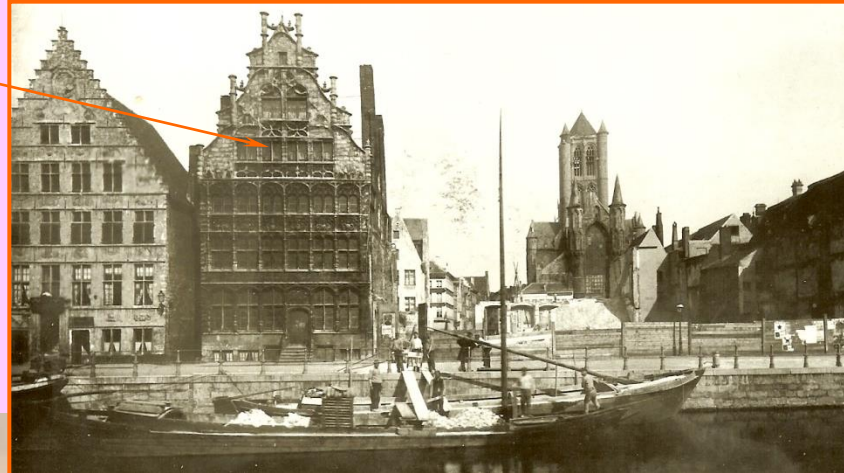

Het Gildehuis
van de Vrije
Schipppers

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Links waren alle huizen reeds afgebroken en was men
begonnen met de bouw van het postkantoor.
De kiosk zal verdwijnen in 1926

Klein Turkije

Het postgebouw is in volle
opbouw en de St.-Michielshelling
zal klaar zijn voor de expo van
1913.

jeahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

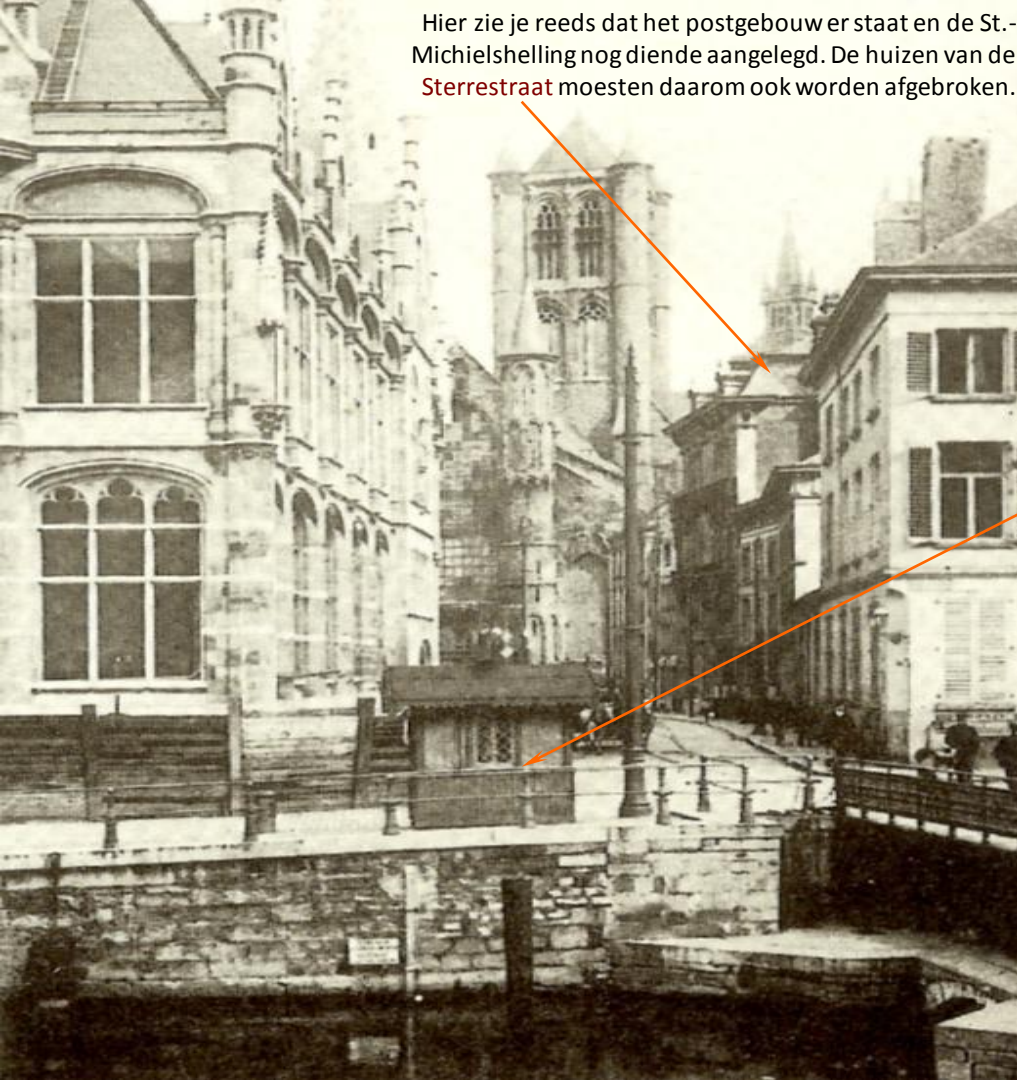

Aan de St.-Michielshelling
zal men maar beginnen
bouwen als het
postgebouw af is

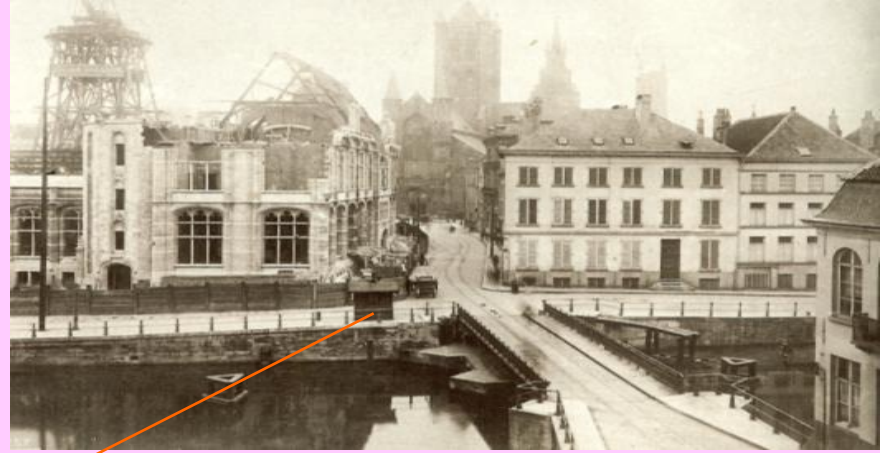
Het postgebouw was af in okt. 1908 en de
St.-Michielshelling in **juni 1913**; dus 2
maanden **na** de opening van de expo.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Hier zie je reeds dat het postgebouw er staat en de St.-Michielshelling nog diende aangelegd. De huizen van de **Sterrestraat** moesten daarom ook worden afgebroken.

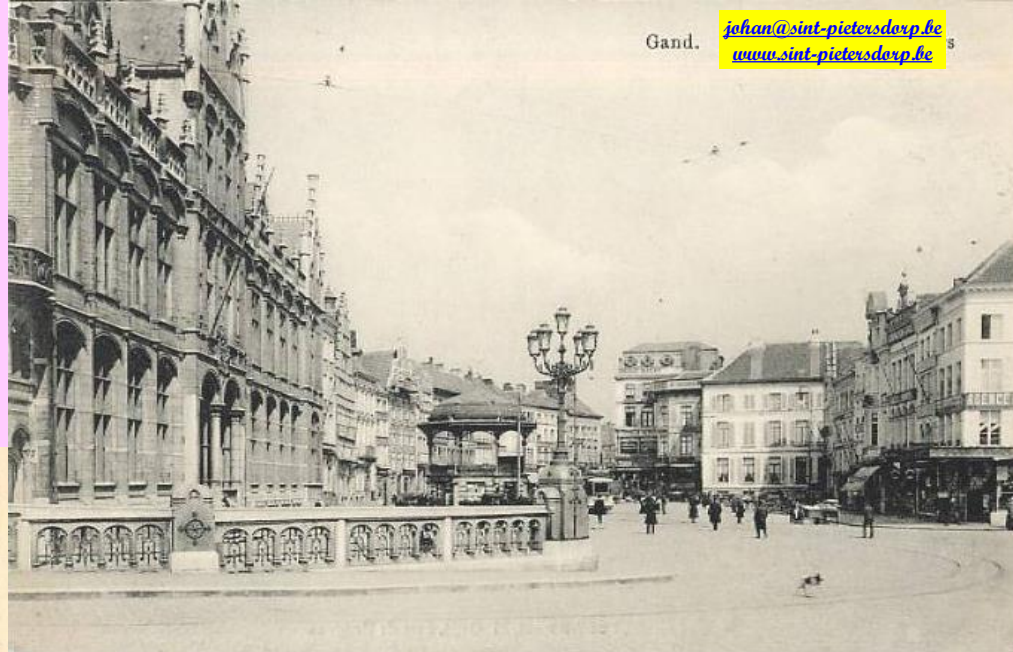

De toestand vóór 1913 toen de St.-Michielsbrug werd aangelegd en het postgebouw werd gebouwd.

johan@sint-pietersdexp.be
www.sint-pietersdexp.be

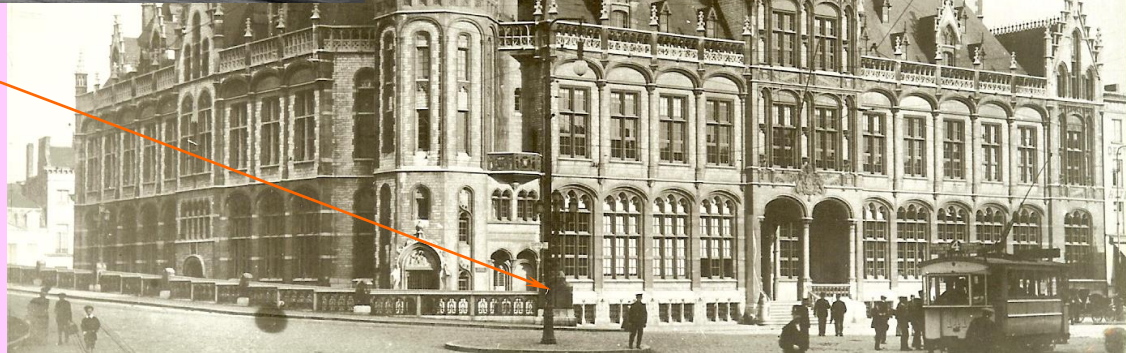

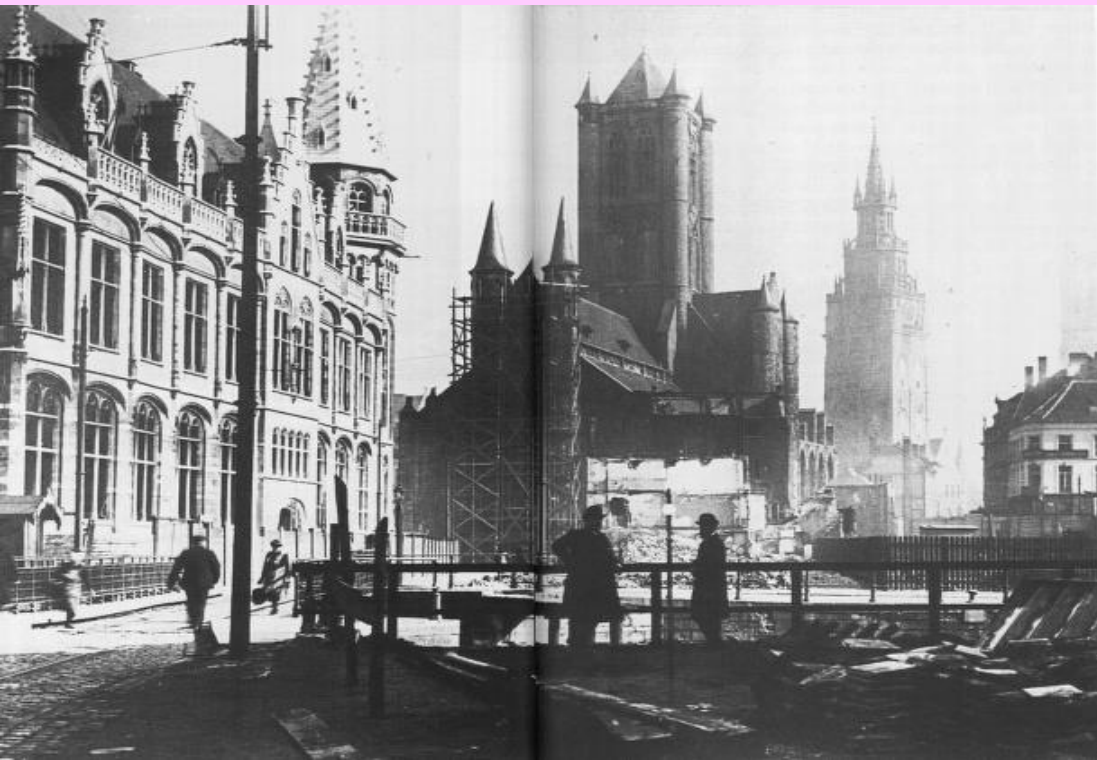
Korenmarkt na de afbraak
van de kiosk in 1926

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Aan de St.-Niklaaskerk op de Koren-markt
staan de torentjes in de steigers.

In 1906 is men begonnen aan de St.-Michielshelling
en ook zoals we op de foto zien de restauratie rond
de St.-Niklaaskerk.

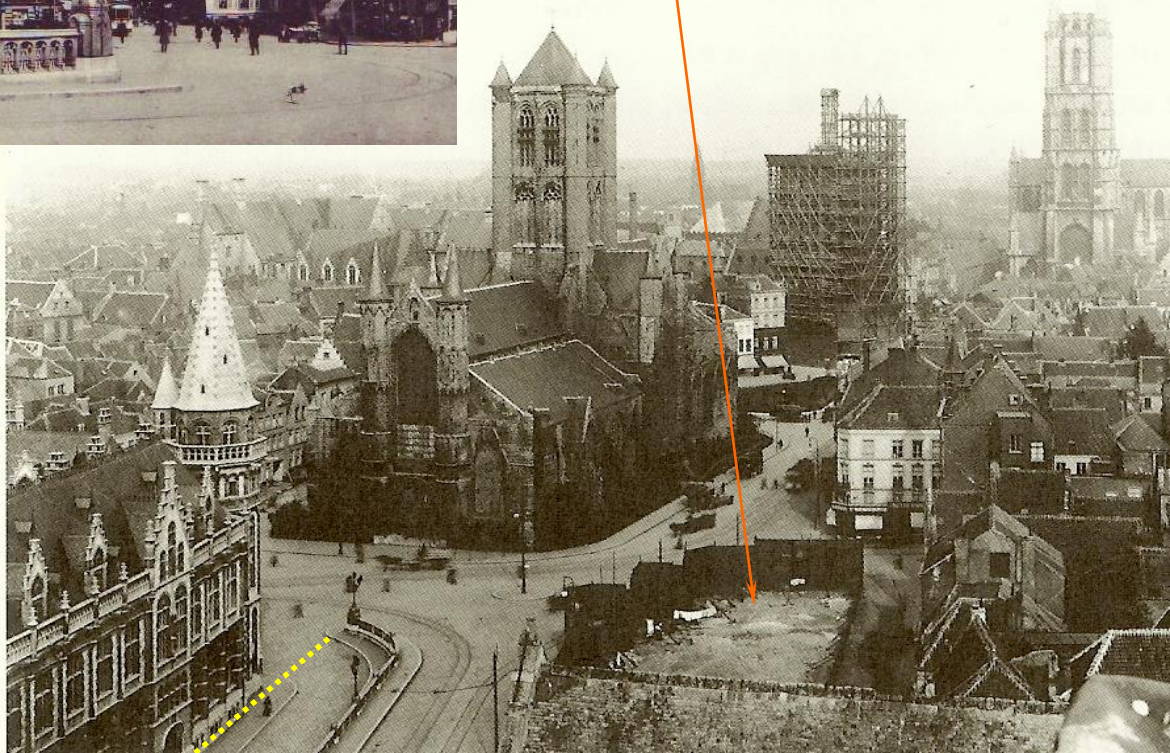
De postkaart bovenaan dateert van na 1913 en voor 1926 en gans het huizenblok van de Kleine Korenmarkt is al een tijdje gesloopt tot aan de Jan van Stopenberghestr. Onderste foto is genomen in 1912 vanaf de St.-Michieltoren. Dus al de huizen zullen klaar zijn voor de Expo van 1913.

jehan@sint-pietersderp.be
www.sint-pietersderp.be

Ik had al bemerkt dat de balustrade op oude foto's niet op dezelfde plaats stond dan heden. Minstens 3 delen weggehaald. Wanneer dit gebeurde weet ik niet.

Het Hotel Wilson is heden de
Mac Donalds

Op deze plaats voor de stadsgevangenis (nog vóór de bouw van het Pakhuis) werd er ook een fruitmarkt gehouden. Iedere fruitsoort had zijn plaats! Voor de 1^e Wereldoorlog bevond de fruitmarkt zich reeds aan de Graslei (zie [A11](#)). Tegenover de stadsgevangenis had je de Sint.-Niklaaskerk, daar had je een stro- en houtmarkt (ook aan de Turrepoort in de Hoogstraat en nog vele andere plaatsen). Het stro werd vooral gebruikt in kerken en kapellen om het op de grond te gooien tegen de koude voeten. Misschien ook tegen de modder, want toen waren de wegen nog niet geplaveid. Op het einde van de 18^e eeuw kreeg de Kleine Korenmarkt er nog een nieuwe markt bij, de boom- of plantsoenmarkt.

Cine Plaza. In 1913 kocht de liberale partij van Gent een braakliggende grond met het doel een vergaderruimte, burelen, keuken, gelag en banket, enz. te laten bouwen. Het nieuwe partijgebouw beschikte over een feestzaal voor 800 personen, pas in 1914 kon men filmvertoningen geven. Na de oorlog nam de liberale maatschappij voor film distributie het gebouw over en sindsdien is het altijd een cinema geweest met verschillende namen.

Ciné Palace

GENT — Tel. 535.05

Deze week — Cette semaine

5 CONTINENTS stelt voor

1952

Dankzij de huidige filmzaal weten we wat meer over Palace.

Van Ciné Palace tot Sphinx.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De cinema Sphinx in Gent heeft een lange geschiedenis achter zich. Haar naamsveranderingen uit het verleden zijn haast niet bij te houden. Maar het begon allemaal met Ciné Palace...

De Ciné Palace op de St.-Michielshelling is een eerste belangrijke zaal van de Gentse architect *Geo Henderick* (1879-1957).

Het gebouw, net als de volledige neo-barokke gevelrij, dateert uit 1912. De Liberale Partij neemt in 1914 haar intrek in de klassiek uitgewerkte feestzaal waarvan de oorspronkelijke ingang nog steeds zichtbaar is in de Jan van Stopenberghestraat.

In 1921 wordt de zaal *Regent* genoemd, in 1925 *Splendid* en in 1928 krijgt Geo Henderick een moderniseringsopdracht voor de *Palace*.

Henderick pleit voor een totaal nieuwe aanpak met als centrale doelstellingen de functionele vormgeving en de kleurenharmonie.

Cine Palace wordt één der topmonumenten van de Gentse art-decostijl. Niet zonder moeite, want de geplande rondboog wordt afgewezen door de Commissie voor Monumenten en Stadsgezichten en de oorspronkelijke gevel van architect A.R. *Janssens* blijft behouden.

In 1952 verandert de naam in *Plaza* tot er later uit financiële overwegingen drie zalen in ondergebracht worden, de *Calypso I, II en III*.

Het complex is nu omgedoopt tot *Sphinx* en uitgebreid tot 5 zalen.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

postgebouw

In de 2^e W.O. werden in de stad op uitgelezen plaatsen, meestal openbare gebouwen, deze hoogtepeil-merktekens geplaatst die groot nut hadden voor landmeters, architecten en nog andere beroepen. Zie meer daarover op [C14](#).

Al deze mooie huizen op de Sint-Michielsdelling aan de Korenmarkt dateren van 1912.

Ja allemaal huizen die ergens in Gent stonden en die volledig nagebouwd werden.

Mc. Donalds

Het hoekgebouw
Predikherenlei -
St.-Michielsdelling
dateert eveneens
uit 1912.

Tot na de oorlog zocht de stad of de gemeente naar allerlei middelen om
 taxen te kunnen innen. Vele mooie woonhuizen hadden het graag ook
 proper eer je binnenkwam. Men kon zijn modderschoenen aan een **stuk
 plat ijzer** die in deze uitgehouwen steen was ingewerkt afvegen. Om wat
 te bezuinigen en vermits de straten overal van kasseien voorzien waren
 hadden vele mensen dit hulpmiddel niet meer nodig, maar deze steen
 uitbreken was bijna onmogelijk en zeer kostelijk. Wat deed men? Men
 verwijderde gewoon **dat plat ijzer**. Zo kon men deze taks ontwijken.

Graslei

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1973

Einde van A10.
Zie verder [A11](#)
over de Graslei en
de Predikherenlei.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Geef deze website door aan vrienden met [E23](#) erbij zodat zij onmiddellijk hun keuze kunnen maken. Je gaat er hen en ons ook veel plezier mee doen!